

क्रमसंख्या-५९

माँ-बौ सेवा

पद्यकर्ता
धर्मरत्न शाक्य
त्रिशूली

बु. सं. २५३२

ने. सं. ११०८

क्रमसंख्या-५९

माँ-बौ सेवा

पद्यकर्ता
धर्मरत्न शाक्य
त्रिशूली

Dhamma Digital

बु. सं. २५३२

ने. सं. ११०८

६. २१

प्रकाशक :

“आनन्द कुटी विहार गुठी”

(सं. द. नं. १/०३१ प्र. जि. अ. का. का.)

आनन्द कुटी विहार, स्वयम्भू,
काठमाडौं, नेपाल ।

फोन- २२४४२०

(सर्वाधिकार सुरक्षित)

बुद्धाब्दः २५३२

वि. सं. २०४५

ने. सं. ११०८

ई. सं. १९८८

प्रथमावृत्ति १०००

मुद्रक :

नेपाल प्रेस

शुक्रपथ, काठमाडौं ।

फोन : २२१०३२

निगू शब्द

संसारे बुद्ध धर्म संघ अले माँ बौ व आचार्यपि अनन्त गुणोपकार दुपि खः । उपि फुक्क मध्ये शीत दकले ह्लापां गुण याना तःपि माँ बौ हे खः । वहे माँ बौपिसं ब्वलंका भाय् ह्लाय्गु निसें कया सांसारिक अनैक प्रकारया पहचह अले प्रारम्भिक ज्या खँ श्वीका बीगु खः । अनं लिपा तिनि आचार्य पिन्थाय् शिक्षा दिक्षा कया यंकीगु खः । सुं मचायात माँ बौ पिसं मचां निसें भिगु लंप्वी छ्छला तह्य जूसा व मचां गुरुं ब्यगु शिक्षा नं काय् फै । बुद्ध धर्म संघयागु गुण नं ह्यसीका अनुकरण याय्फै । उकिं शीगु निम्ति माँ बौ हे ह्लापांया गुरु, अले माँ बौ हे ब्रह्मा खः । माँ बौ पिसं थः मस्तेगु निम्ति गुलि त्याग याई इमिगु ममता गुलि दुग्गं धैगु खं बौद्ध ग्रन्थे यक्को यक्को दु । उलि जक मछु बोधिसत्त्वपि व अग्रश्रावक महाश्रावकपि अलें स्वयं तथागत सम्यक्सम्बुद्धपिसंतकनं माँ बौ पिगु गुणोपकारया प्रत्युपकारयाना सेवा याना विज्यागुलिं स्पष्ट जू कि बौद्ध जगते माँ व बौया महत्व गुलि दु धैगु ।

प्रस्तुत सफुती श्व हे माँ बौया गुणया विशेषता यात कया पूज्य सुदर्शन भन्ते नं च्वयाविज्यागु “माँ बौ सेवा” धैगु सफूया लिधंसा कया थःमं फुथे पद्य दय्कागु खः । छायाधाःसा श्व खँ प्रत्येक काय् म्हाय्पिसं ब्वना न्यना अनुकरण याये योग्य जू ।

थुगु सफू पद्ययाना प्रकाश यायेत अनुमति बिया बिज्या गुली पूज्य भन्ते सुदर्शन प्रति आभार व्यक्त याना । नाप नापं थुगु पद्यमय सफू प्रकाश यायेत प्रेरणा बिया बिज्याह्य पूज्य भन्ते बुद्धघोष महास्थविर व सफू प्रकाशयाना बिज्यागुली आनन्दकुटी विहार गुठीया कृतज्ञ गुण गुबलें लोमंके फंमखु ।

अन्तस थुगु सफू ढवना सकसिनं नं मां बोया गुण ह्यसीका सिगालोवाद सूत्रे कना तःथें थःत पूर्ब विशां वैगु निन्दा भय पाखें मुक्त उवी फयेमा तथा थुगु कुशल चेतना द्वारा प्राप्त पुण्य दिवंगत किजा रविरत्न शाक्य यात प्राप्त जुया सुगति तथा निर्वाण लाभया हेतु जुइमाल । अस्तु ।

पद्यकर्ता
धर्मरत्न शाक्य
त्रिशूली

२०४५ आश्विन १७ गते

प्रकाशकीय

प्रस्तुत सफू "माँ बौ सेवा" आनन्दकुटी बिहार गुठीया
५६ गूगु प्रकाशन खः । थुगु सफू श्रद्धेय भिक्षु सुदर्शनं ह्लापां
चवया बिज्यागु खः । व हे सफूयात पद्य रूप बिया उपासक
घर्मरत्न शाक्यं सरल रूपं सकसिनं श्वीगुकथं चवया बिज्यागु
खः ।

बौद्ध साहित्यकथं माँ बौ घर्यापि ब्रह्मा, पूर्ब आचार्य,
नमस्कार याय् योग्यापि खः । थुगु सफुतिई ज्वलन्त उदाहरण
क्यना तःगु दु । माँ बौ मचातेगु लागी वक्को खः ।

थो कल्ले माँ बौपिगु गुण बिचाः याना कर्तव्य पूर्वकी-
पिगु संख्या तत्सकं ह्यो । उकी "माँ बौ सेवा" सफू स्वया
माँ बौया सेवा याय्गु कर्तव्य पूर्वकेत कुतः ज्वी धंगु मत्ती
भापिया ।

भिक्षु मैत्री

सदस्य सचिव

फोनः २२४४२० (आनन्दकुटी)

२१५०२० (संघाराम)

आनन्दकुटी बिहार गुठी

स्वयम्भू

विषय-सूचि

१)	मां बौ या अर्थ	१
२)	मां बौ हे ब्रह्मा	३
३)	मां बौ हे ह्यापांया गुरु	५
४)	मातृ ममता	७
५)	मां बौ या बचने त्याग	८
६)	अबुं धागु खं मन्योपि मस्त	९
७)	मातृत्व व धर्म	११
८)	मां बौ या सेवाय् बुद्ध्या आदर्श	१४
९)	राहुलया आदर्श	१६
१०)	सारिपुत्रया आदर्श	१८
११)	मां बौ या सेवां सुगति	२१
१२)	मांबौया सेवक किसि	२२
१३)	बुद्धावस्थाया तुतां	२४
१४)	मांया निस्ति प्राण त्याग	२८
१५)	कार्य परम्पराया उदाहरण	३१
१६)	मां बौ हत्याया विपाक	३४
१७)	मां बौ यात दायाया विपाक	३५
१८)	शृगालयात अबुं लं क्यंगु	३८

माँ-बौ सेवा

— माँ बौ या अर्थ —

सुं मचा जन्म ज्वी साथं स्याच्चाया ख्वेगुनि याई ।
 स्या चाहा व मचां ह्लापां मांयागु भलसा काई ॥
 मांयागु भलसा दय्वं ख्वेगु दी दकसिबे ह्लापां ।
 थःगु पित्यागु वं तंकी मांयागु दुरु हे त्वना ॥

उकिं दकसिबे ह्लापा वया थः माँहा हे जुई ।
 ह्लापां हास्यू हा थःधैहा माँ हे ज्वी मेहा ज्वी मखु ॥

वयां ल्यू वमचां थःहा बौयात थःनाला हई ।
 उकिं माँबौ यागु अर्थ सकसिनं स्यू थ्व निश्चय ॥
 मां व ब्वा धाय्गु ला झीसं मचांनिसें याना च्वना ।
 जन्म भरी याइतिनि तीर्थे च्वंसां व ग्याःसा नं ।

उक्ति

मांया अर्थं मस्यूह्य व मचा मचा मखु हनं ।
 मचा मस्यूह्य मांबी नं यथार्थे मां व बौ मखु ।।
 उक्तिं मां बौ यागु अर्थं छु घका न्यंसा जि न्यने ।
 छं हे धा मांयागु अर्थं वर्थे तुं बीया अर्थं नं ।।

माँ बौ हे ब्रह्मा

सन्तानया स्वत्वयागु, निर्माता दकले ह्लापां ।
 मां बौ हे खः उंपि न्ह्याबलें, अत्यन्त गुणवान् जुई ॥
 थःमस्तेत ब्वलंकेत दुःखसी गुलिखे हानं ।
 उकिं मां बौ यात ब्रह्मा धागुखँ न्ह्यथना च्वना ॥

मैत्री करुणा मुदिता व, उपेक्षा गुह्यसिके दत ।
 बौद्ध साहित्य दर्शने, ब्रह्मा वैत धयातल ॥
 माँबौपिके थ्वहेप्यंगु, गुणदु थः मचा प्रति ।
 उकिं मां बौ यात ब्रह्मा धागु खः बौद्ध वाङ्मयं ।

मैत्री धैगु कलहया, विपक्षिय जुयाच्वन ।
 मैत्री धैगु प्रेम दु थाय्, न्ह्याबलें वाँउंक बाँलाई ॥
 उकिं बुद्धं मैत्रियात, आदर्श वयनेत नापं ।
 मामं काय्या प्रतियाइगु प्रेमथे धै बिज्यागु दु ॥

“मां बौ यागु प्रेम स्वेसा, मां धुं यात स्वयादिसं ।
 मचाँप्यत्त, प्यंका च्वंसां, स्नेहं तोंका च्वनी दुरु ॥”

[४]

“लवाल्वां नैह्य खिचां थःह्वां मस्तेत खनेव हानं ।
ठ्वाय् ठ्वाय् वया प्वाथे च्वंगु, नसा नापं ल्ह्वया नकी ॥”
“मां साक्षात लक्सिनी जुसां, थःमस्ते प्रति वैगु नं,
मातृत्व ममता धंगु, मनुष्य पिगु थें जुई ॥”
थ्वहे मैत्री व करुणा दुगुलिं मां व बौ यात ।
अह्मा धका धयातःगु मनुष्य जूसानं तपि ॥

माँ बौ हे ह्यापांया गुरु

मस्ते निर्मित माँ व बौ हे, ह्यापां या गुरु खः थन ।
 छायाःसा दकले ह्यापां, भाय्‌स्यनी माँ व बौ याके ॥
 विचारया पहचह, श्वीकेगु आदि सय्‌केगु ।
 माँ बौ पिंगु बानि स्वस्वं, थःमं नं सय्‌का काई ॥

उकिं मस्तेगु जीवने, छें हे धात्थेंगु स्कूल खः ।
 माँ बौ निह्यं व मस्तेत, ह्यापांया गुरु उवीगु खः ॥
 थःपिं गुरु जुया च्वंगु, माँ बौ नं चागु नं मखु ।
 उकिं माँ बौ गुरु धका, त्वखंक थन धैचवना ॥

नांगां वोह्य सित पुनेगु, मिखांस्वेगु वथें नतुं ।
 ह्याय्‌पं ह्याय्‌ ह्या तुतियागु, ज्या स्यना बीगु खंय्‌ हानं ॥
 म्हतुं खंह्याय्‌गु नय्‌गु व, त्वनेगु स्यनेत गुलि ।
 माँ अबुं क्लास काइगु खः उकिया त्या दुला थन ॥

छेया स्कूले माँ व अबुं ब्यूगु शिक्षाया वर्णन ।
 गुलि तःधं गुलि तःधं, श्वया अत्यन्त मुत्यदु ॥

[६]

छेया शिक्षा दुपि भिज्जी, महुपि मभिना वनी ।
ध्व हे प्रादर्शया बाखं, जूवनी लीपा ज्वीबले ॥
थुजोगु बाखनं श्रीसं, सीकेफु थुगुखं हानं ।
उकिं मस्तेत भियाइपिं, मां बो ह्हापांयाह्य गुरु ॥

मातृ ममता

माँ यागु ममता धंगु, अत्यन्त क्वात्तुसे चवनी ।
बरु थःहे सिनावनी, मस्तेत दुःख बीमखु ॥

मनूभात यानातःह्य यक्षणी जूह्यसें तकं ।
काये बौह्य बिसिकूसां, छुंमया लिगना हल ॥
थःत वाना बौह्य ववना, थःगु चिं प्वीक यंकुसां ।
ह्येकल ल्याहांवा धाधां, तमं छुं हे मयास्ये वं ॥
चिन्तामणि मन्त्र बिया, पदविद्या बिया व्छत ।
थःकाय् प्रति दुगु ममतां, बरु थःहे सिना वन ॥

मनूनैह्य यक्षणीया, नापं काय् प्रति स्नेह दु ।
उकिं माँ धैह्यस्या माया, गुलि दुग्यं थ्व सीकेफु ॥

माँ बौया बचने त्याग

बोधिसत्व छगू जन्मे, रामया जन्म जूबले ।
 बौयागु बचने थनं, राज्य सम्पत्ति त्याग याना ॥
 झिनिदं जङ्गले च्वना, दुःख कष्ट सिया च्वन ।
 किजां लिगंवलं नं वं, बौया बचन तैच्वन ॥

किजा ल्याहां मवंगुलि, क्वापालाकां बिया धाल ।
 थ्वैत सिंहासने तथा, राज्य छं रक्षा धाय्गु या ॥
 बानं धाक्व बने च्वना, लीपा जिं राज्य धावये ।
 अथथे राज्यया भार, छन्त हे जिम्मा जिं बिये ॥

काय्पिसं बौयागु वाक्य, धायेभा पालना उकि ।
 बौया बचन पूर्वका, जक जि ल्याहां वेगु उवी ॥
 थथे बौया बचनयात, पूर्वका राम पण्डितं ।
 झिखुदोदं राज्ययाना, रामया राज्य धाय्कल ॥

- अबुं धागु खँ मन्योपिं मस्त -

बोधिसत्व छगुजन्मे, वाउं भतु जन्म जूबले ।
 बुढाज्वीका मिखावैगु, त्येमला बुलुया वन ॥
 काय्हास्या छन्हुयादिने, समुद्र प्वीक ब्वैवना ।
 मेगु द्वीपे थ्यंक वना, अनया अँ ज्वना वल ॥
 बोह्यं अँ नं स्वया सीका, काय् यात थथे जाँबिल ।—
 “श्व अँ मेगु द्वीपयागु, मखुला अन छाय् वना ?
 बाबु ! उगु द्वीप पाखे, बोपिनि आयु चीहाक ।
 उकिं अन वनेमते, नय् त्वने सागु दःसानं ॥”
 तर अबुं व्यूगु श्वज्ञां - वैगु मने दुहां मवं ।
 हानं हानं उगु द्वीपे, वना अँ नय्गु यावन ॥
 छन्हु यक्को नयाबोह्य, त्यानुया न्ह्योतकं वया ।
 दिसाद्वन समुद्रे हे कुटुंबना सिना वन ॥

हानं

थथे हे बोधिसत्वया, गिद्धया जुनि जूबले ।
 बल्लाह्य काय्यात छन्हु, अबुह्यं जां बिया धाल :—
 “बाबु छं ब्वेबले थःगु, शक्ति पिने वने मते ।
 छंगू वेग अति तच्चो, उकिं छन्त धयाचवना ।

स्वया वं वं श्व पृथ्वी, प्यकुंलार्थे च्वना वई ।
 उबले छं अननं च्वे, ब्वेगु याय्मते सीकि ह्लां ॥”
 तर अबुं ब्यूगु श्व ज्ञां, वंगु मने दुहां मवों ।
 थःके दुगु बल बेगं, व अति वं मनं मजों ॥

च्वेच्वे ब्वब्वं महापृथ्वी, प्यकुंलार्थे च्वनावल ।
 तर झं झं थाहा वं वं, वैतः न्ह्याईपु तायावल ॥
 थाहां वं वं हाकुगु फय्, बेगं न्ह्याना बल अन ।
 उकि वैत कया कुच्चा कुच्चा याना स्याना बिल ॥
 बीपिसं गुबल्ले शीतः मभिगु अति बीमखु ।
 ह्यूगु अति मन्योपिन्त, भिगु जीवन देमखु ॥

Dhamma.Digital

मातृत्व व धर्म

संसारे माँयागु ममता, मदेवं धर्म सी बर्थे ।
 माँया असीम प्रेम हे, संसारे धर्म दै चवनी ॥
 श्वखं स्वेत जातकंनं, तिबः ब्यूगु उदाहरण,
 मार्मिकगु बाखं यात, संक्षिप्तं न्ह्योने ब्वेत्यना ॥

बौ मदेका काय्मचां हे, माँया सेवा याना चवन ।
 माह्वां कायें दुःखस्यूगु, खना स्नेहं थथे धालः—
 “बाबु छं गुलि सी दुःख, भौमचा छहा ह्य्माल ।
 वहे भलिं जित सेवा याना छन्त बिचा याई ॥
 कायं माँया श्व खं न्यना थथे लिसः बिलः— ‘धमाँ !
 छंगु सेवा याय्गु जिगु अहोभाग्य व सुख खः ॥
 माँ दत्तले सेवा याय्जि, मदेवं बने वना,
 प्रवजित जुया थःगु जीवन सार याना वने ॥”

लीपा माँह्यसिया जिद्दि, भौमचा ब्याहा याना हल ।
 कथं नं माजु भौ यागु, चित्त झं झं स्यनावल ॥

कलातं धागुखं न्यन्यं, माँ हे मभिं ताया वल ।
परिणामे माँयातः नं, थःगु छें पितना बिल ॥
माँह्यं दुःखसिया जूसां, थःगु प्वा जाय्का चवन ।
काय् भौपि नं माँ पितना, सुखतातां चवना चवन ॥

संयोगं माँह्य प्याहां वनेवं भौया प्वाथे दयावल ।
अले भौमं बिचायात, आ छें ह्लित्थं भिना वल ॥
भौह्य अले हालाहल, अल्लिन्ह्य माजु छें दया,
ह्लापा प्वाथे मदु जिगु, आगर्भे नं दयावल ॥
लीपा हानं मचाबुल, मचा काय् हे जुयाचवन ।
अले झं माँयात अल्लिन, धाय्गु अपो जुयावल ॥

माजुहां नं थ्वखं ताय्का, मने दुःखं बिचा यात ।—
“माँपितंह्य सितः लोके, काय्मचा लाभ जूवल ॥
माँयात ख्वबि हाय्कानं काय्या उअति ज्वीगुसा ।
लोके आ धर्म हे मन्त, धर्म हे सित लोकसं ॥

छन्हु वं धर्मया नामं, श्राद्ध याय्गु मती तया ।
स्मसाने श्राद्धया निम्ति, मागु ज्वलं मुना चवन ॥
बोधिसत्व शक्रदेवं थ्व खँ सीका वया न्यनः—
“माँ छं थन छुयाय् त्यना छाय् छं हामो सिला चवना ?
मसाने नं हामोसिला, जाथुया नये योग्यला ?
मखुसा छं छुयानिम्ति मसाने मिच्याका चवना ?” ॥

बुँढि वैत लिसःबिल “जाथुया नयेत मखु ।
धर्म सित उँकि श्राद्ध याय्त हामो सिला चवना ॥”

इन्द्रं धाल “कात्यायनी, गुबलें धर्म सीमखु ।
सुनां धाल धर्म सित, बिचाया बांलाक मनं ॥
श्वखं न्यना बुढीं धाल—“जिस्यू धर्म सिहे सित ।
उँकिला थौं सुसु पापि वहे सुखी जुया चवन ॥
जिमि भलि जित यक्को जिवक अन्या याना हल ।
वहे छें या हामा जुल वयाहे काय् नं दत ॥
धर्मसीगु थुली अपो मेगु प्रमाण मागु छु ?
उँकि छ सुस्क चवं ल्याहां हुँ श्राद्ध याय् धर्मया नामे ॥

इन्द्रं श्वखं न्यना श्वीका उपाय याय्गु कोछिना ।
काय्होसिके मातृगुण लुमंका बिल द्यो बलं ॥
काय्ह्य वया अले माँह्य सिके क्षमा पवना हानं ।
न्हापार्थें माँयागु सेवा, याना जीवन हँ वन ॥

माँ बौ या सेवाय् बुद्धया आदर्श

माँ बौ पिंगु सेवा याय्गु, प्रत्युपकार याय्गु ज्या ।
बुद्ध बोधिसत्वपिसं, तकनं न्ह्याबलें याई ॥

बुद्धया माँ जुया च्वांपिं, मायादेवी व गौतमी ।
उवीकूह्य व उवलंकूह्य, निहोसितं तथागतं ॥
मातृत्वया गुणसीका, मातृसेवा यानाक्यन ।
सुद्धोदन बोयात नं पितृसेवा याना क्यन ॥

थःतथागत उवी धुंका देवं बोया निमन्त्रणा ।
कपिलवस्तु बिज्याना बोधिज्ञान इनाबिल ॥
थःआतिपिन्त मोक्षया मार्ग प्रदर्शन यात ।
सुद्धोदन जुजु नापं अनागामी फले लात ॥
लीपा हानं सुद्धोदन अश्वस्थ जूगु खं न्यना ।
कपिलवस्तु बिज्यात, बोह्य अहंत नं जुल ॥

प्रजापति गौतमी नं, भिक्षुणी उवीगु मन यात ।
आनन्दया आप्रह नं भिक्षुणी नं याना बिल ॥

गौतमीं न्यंगु न्ह्यसले बुद्धं श्वीक कना बिल ।
 भिक्षुणीपिंगु सासने अग्रगु स्थान नं बिल ॥
 गौतमी भिक्षुणी याके गुलिदुग्गं श्रद्धा दु ।
 बत्थेतुं बुद्धया प्रति ममता उलिहे क्वातु ॥

वहे महाप्रजापति गर्वपूर्वक धैचवनी—
 “भगवान जिमि बौ छःपि हानं खः मां जि छपिनि” ॥
 थथे श्रद्धा व ममता नितां थःके दुग्गंहा व ।
 प्रजापति गौतमी नं अर्हत जीवन हनावन ॥

मायादेवी न्हेन्हु दुह्य मचातोता सिनावना ।
 स्वर्गया तुसिता भुवने छो जुया जन्म कावन ॥
 अथे नं मांयागु गुण लोममंकु तथागतं ।
 बिज्याना देवलोके हे उद्धार मांयात यात ॥
 देवलोके तथागतं देशना यागु धर्म हे ।
 अति गम्भीरगु धर्म अभिधर्म धया तल ॥

बुद्धं मां बौ पिंगु प्रति सेवायागु श्व वर्णन ।
 बौद्ध आदर्श खः मां बौ सेवा यागु उदाहरण ॥

राहुलया आदर्श

तथागत व राहुलया त्थित्थं ह्वास्वेगु तातुना ।
 राहुल माता भिक्षुणीया आश्रमे भिक्षुणी जुल ॥
 छन्दु राहुल माताया तस्सतं प्वास्याना, वल ।
 प्वास्यागुलि राहुलया ह्वासोवने मफं च्वन ॥
 प्वास्यागु भिक्षुणीपिसं राहुलयात कनाबिल ।
 राहुलं मायाथाय् थ्यंका प्वास्यागुया वासः न्यन ॥
 राहुल मातां पुत्र यागु ह्वास्वया मन याउंकेल ।
 वासः न्यंगुया लिसले निराशं थथेनं धाल ॥
 छे जूसा अयागु रस व साखःति त्वने वं याउं ।
 त्यागीयागु थ्व जीवने थःतःमागु वई गथे ॥

राहुलं थःउपाध्याय धर्म सेनापति यात ।
 माया प्वास्यागुया वासः मागुखे बित्ति यावन ॥

धर्म सेनापति सारिपुत्र नं लायकुली दुने ।
 भिक्षाया निर्मित्ति बिज्याना अं साख प्राप्तनं यात ॥

बहे साख व झंया रस राहुलयात बिया व्हत ।
 राहुलं मांयात त्वंका मांयात्वे शान्त ज्वीकल ॥

जुजु प्रशोनजितं नं राहुलं मांयात्वे प्रति ।
 सेवायागु सुचं सीका थःगु कर्तव्य खंकल ॥

सारीपुत्रया आदर्श

वेदविज्ञ उपतिस्स, अनित्य भाव खंगुलि ।
 संजयया शिष्यजुया परिव्राजक जूवन ॥
 छन्दु अस्सजितयाके बुद्धया उपदेश न्यना ।
 हेतु धर्मयात सीका बुद्धया शिष्य जूवत ॥
 सारीपुत्र धका वैगु नां प्रसिद्ध जुया वन ।
 वस्पोलयागु आदर्श यवको दु बौद्ध ग्रन्थस ॥

थःगु अन्तिम ई ज्वीवं लुमंका मांयागु गुण ।
 मांयात थुगु हे जन्मे आर्य मार्गे लाके धका ॥
 बुद्धयाके वचं काल परिनिर्वाण ज्वीत नं ।
 वना थःगु गृहे, मांया न्होने तुप्लुक्क दं वन ॥

मांन्हं नं काय्यात खंका ध्याचून्यंका थथे धाल ।:—

बल्लातले भिक्षु जुया देय्यंका चाहिला जुल ॥
 आ वृद्ध जूगुलि थःगु छे लुमंका ल्याहां बल ।
 सारीपुत्रं छुं मधासे बुलुहुं दुहां बल ॥

सारीपुत्र यागु इच्छा बिचरां छुं सिनं मस्यू ।

न्ह्यागुसां काय् धका ममतां काय्यात दुख छुं मब्बू ॥

सारीपुत्र जन्मजगु कोठाय् हे चनेत वन ।
सारीपुत्रया प्रायुनं झं झं फुना वना चवन ॥

ब्रह्मा देवपिसं श्वखं चाय्का श्रद्धा यागु बलं ।
सेवायाय्गु मतीतया उगु कोठाय् वया चवन ॥
मांम्हंनं देव ब्रह्मापि वोगु फुकं स्वया चवन ।
कन्हेखुनु मांम्हसिनं काय्याके थथे न्यंवन ॥

“बाबु चान्हे छंगु कोठाय् वोपिं सु छाय् वल थन ?”

सारीपुत्रं धाल योमां उंपिखः छो व ब्रह्मा पि ॥
जितः छुं याय् माला धका वोपिखः देव भूवनं ।
लीपावोपिं महाब्रह्मा ब्रह्मलोकयापिं इपि ॥

ब्राह्मणी चाल प्राश्चर्यं ब्रह्मापिं वोगु धागुलिं ।
छाय्धाःसा ब्रह्माला वैह्य आराध्यदेव जूगुलिं ॥
थःम्ह आराध्य देवं हे थःकाय्या सेवा यागुलिं ।
काय्या प्रति दुगु ममता श्रद्धां झं क्वातुया वन ॥

श्वहे इले सारीपुत्र मांयात उपदेश बिल ।
ब्राह्मणीनं धर्म थुल स्रोतापत्ति फले लात ॥
मांयात शुद्धगु मार्गे तय् धुंका सारीपुत्र नं ।
प्रायुसंस्कार तोतेवं परिनिर्वाण जूवन ॥

ब्रह्मा महाब्रह्मापिंगु सेवा ग्रहण याय् बुह्य ।
जूसां नं मांयागु सेवा याय् हे मा मयास्ये मगा ॥

उकिनं सीकेफु क्षीसं मां बोया सेवा याय्गु ज्या ।
धर्मसेनापति जूसां याना हे वंगु दु धका ॥

सेवा धंगु भौतिक व आध्यात्मिक धका निथी ।
लोकै मां बो पिंगु प्रति याय्गु दु सीकेमा थ्व खँ ॥
नकेतीके पुंके याय्गु सेवा सत्कार याय्गु हे ।
भौतिक सेवा याय्गु खः गृहस्थीविज्ञापिगु ज्या ॥
अहंत संभ्यक सम्बुद्धपिसं मां बो पिनि प्रति ।
सेवा वाय्गु धंगु धन, मोक्षया लंपु बीगु खः ॥

माँ बौया सेवां सुगति

सम्यक्सम्बुद्ध गौतमं, मनुष्यापिगु जीवने ।
 माँ बौ पिगु सेवा याय्गु मङ्गल जुइगु धैतल ॥
 सुनां माँ बौ सेवा याई वैगु जीवन भि जुई ।
 म्वाणा चोंसां उन्नति ज्वी, सिना नं सुगती वनी ॥

माँ बौ यागु सेवा याय्गु बचनं जक ज्वीमखु ।
 मनंनसें श्रद्धा तथा पालन पोषण याय्माल ॥

माँ बौया खा स्वेगु धका, पर्व दीं नं दु झी देशे ।
 तर छछा साक्क नकां खास्वेगु जक ज्वी मखु ॥

माँ बौ पिन्त न्हिया न्हित्थं नय् त्वने पुंके तीकेगु ।
 सेवा सुसा कुसा याय्गु याय्माः प्रसन्न मनतया ॥
 सुनां प्रसन्न मनतया माँ बौ यागु सेवा याई ।
 यथार्थे उम्ह हे ब्यक्ति मृत्युलि सुगती वनी ॥

माँबौया सेवक किसि

बोधिसत्व छगूजन्मे, किसिया योनि जूबले ।
 चयदो किसि लकेयाना मांयातः नसा व्छै च्वन ॥
 थःमं छोयागु नसात मांयाथाय् मथ्यना छन्हु ।
 परिषद फुक्क तोता मांयागु सेवा यावन ॥

छन्हु वं लंद्वना च्वंम्ह शिकारी यागु दुर्दसा,
 खना वैत लंप्बीथ्यंक तःवना उपकारयात ॥
 तुयूह्य व किसिखना थथे मती बिचा यात ।
 थ्व किसिला जुजुयात क्योसा अत्यन्त लाभ उवी ॥
 धका थःगु देशे थ्यंका वना जुजु यात कना ।
 कृतघ्न जूह्य शिकारीं वैतः उवका चिना हल ॥
 किसि थःत चिना हःसां मया छुं हे बिरोध नं ।
 परन्तु छुं हे मनसे छालाना अनसन च्वन ॥

थ्व खं सीका जुजुं न्यन मनसे छाय् च्वंच्वना ।
 छन्त थन सुखं तैतय् छाय् छं दुःख तायाच्वना ॥
 किसि धाल जित सुख जूसां छुयाय् जि मां द्यात ।
 सुनां बिचा याई जङ्गले मिखां छुं हे मखं अन ॥

जिघासा साक्षक नयद्गु मां छांला घन जङ्गले ।
जि छुं मनैगुया कारण मांया दुःख लुमंगुलि ॥

किंसि मांया प्रति तःगु भक्तिभाव न्यना जुजुं ।
तस्सतं मन लय्ताय्का वैंत तोता छया बिल ॥

हानं वैगु मूर्ति दय्का वैगु गण लुमंकेत ।
हस्तिपूजा नखः दय्का दय्दसं यात्रा नं यात ॥
बोधिसत्त्व पिसं नापं मां बौया सेवा याय्गुली ।
नुलि महत्त्व व्यु धैगु सीकेफु बौद्ध बाड्मयं ॥

Dhamma.Digital

वृद्धावस्थाया तुतां

ब्रोधिसत्त्व छगूजन्मे सुवर्णसाम नां जुया ॥
 हुकुल व पारिकाया काम्मचा जन्म काबले ॥
 सर्पं ब्रीषं मां व बौया मिखां मखंगुलिं ग्राना ॥
 मां बीं पिगुं सेवायाना उपस्थान ग्राना ध्वन ॥

छन्हु पिलियक्ख जुजु शिकारे वंबले ग्रन ॥
 सुवर्णसाम नं पुखुली लःकाय्त वंबले लाक ॥
 वैतः खना कौतुहलं तांछाया वाण कय्कल ॥
 वाणंकया सामयात तस्सतं वेदना जुल ॥
 ग्रथे नं गोतुला सामं पिलियक्ख याके न्यन ॥
 जित थ्व वाणं कय्कूह सुख छाय् कय्काग हानं ॥

जुजुं लिसः बिल वैत जि काशी राज ख थन ॥
 मृग वोगु जियाय् न्होने छखना व बिस्सू वन ॥
 उकिं जिं तं फय् मफया, छन्त हे कय्कागु तमं ॥
 वाणं कय्केगु बिद्याय् जि तस्सतं हे निपुणह्य ॥

सामं धाल मखु राजन् जि खना मृग ग्याइमखु ।
 थन च्वांपि किल्लर हे जिनापं चाहिला च्वनी ॥
 ग्यापि मध्ये किल्लर हे तस्सतं ग्याह्य प्राणिखः ।
 इपि हे पांसाथे जूह्य जिखना मृग ग्याइ गथे ?
 उकिं जित थथे वाणं कय्कुगु छुं दइ तोह ।
 मखुसा जिगु ला स्वैतं नयत् नं ज्यगु हे मखु ॥

सुवर्णसामयागु खं न्यना जुजुया मन हिल ।
 अले वं खःखं कं कं वैकेहे थ्व खं नं न्यन ॥
 छंगू रुप मनूस्वया उत्तम देव तुल्य जू ।
 देव वा नाग वा यक्ष सु धका सीकेत मने ॥
 कौतुहल जुया छंके न्यनेत कय्का जि तर ।
 स्याय् हे धका मखु धात्थे केवल दुर्वल ज्वीकेत ॥
 छ सुखः सुयागु निर्मित लःकाय्त् वयागु थन ।
 सुनां काय्के हल छन्त छ गनं वैह्य ख थन ।

सामं वाक्कूछिना दुख सहयाना थथे न्यंकल ।
 जि मां बौपि मिखांमखं उकिं मां बौ बिचा याना ॥
 फलफूल हया नका पालन पोषण याना च्वना ।
 वहे मां बौ पिगु निर्मित लःकाय्त् थन वैगु खः ॥
 आ थौं जिमि मां व बौ नं गथे जीवन बितेयाई ।
 सुनां इमित नकी त्वंकी सुसा कुसा सुनां याई ?

सी खना जि दुख मता परन्तु माँ व बौ निह्य ।
स्वाम्बाकं दुख कष्टं हे जीवन फुना वनी जुल ॥

पिया च्वं च्वं आय्बुया वै बिलाप गुलि याई हानं ।
चान्हे तकं खखल्वं निम्हं खुसि गथें गना वनी ॥
नय्गु छछा यात वःसां लःमदेकं म्वाई गथे ।
प्याचागु दुख व कष्टं अथें गना सिना वनी ॥

सामयागु थ्व बिलापं जुजुया हृदय नाल ।
अले थःमं बिचायाना पश्चाताप चाया धाल ॥
मित्र बिलाप याय्मते जूगु आ जुइ धुंकल ।
गन दु छिमि माँ बौपि सेवा याय् जि वना अन ॥
छंगु पल्सां च्वना जि हे छं माँ बौपि बिचायाना ।
थःगु कर्तव्य पूर्वके माँ बौपि गन दु थ्व धा ॥

थ्व खं न्यना स्वर्णसामं आश्रमे वनेगु लंपु ।
माँ बौपिगु सेवा याय्त जुजुयात कनाबिल ॥
थुबले हे स्वर्णसाम खं ल्हाल्हां मूर्छा जुवन ।
जुजुं साम सित धका तोता लःधः ज्वना वन ॥

आश्रमे थ्यनेवं राजां माँ बौ जूपि निम्हेसितं ।
स्वर्णसामयात जूगु फुक्कं वृतान्त खं कन ॥

थ्व खं न्यना इपिनिम्हं तस्सतं दुख ताय्कल ।
बारम्बार जुजुं इमित धैर्यं व्युब्युं धया च्वन ॥

आ शोक याय्मते छिमिसं जि हे सेवा याना च्वने ।
जि जिगु कर्मया भोग थन सेवा याना फुके ॥

छिपि हे जिमि मां बौ ज्वी जितःहे काय् समान या ।
कार्ये मां बौ सेवा यार्थे जि सेवा थन याय् जुल ॥

मां बौपिगु इच्छाकथं इमित पुखुली यन ।
गन साम मूर्छा जुया फिसले गोतुला च्वन ॥
सामयात मुसेतया फक्को बिलाप नं यात ।
ख्वख्वं ख्वख्वं चाल इमिसं काय् मसीनि घयागु नं ॥

अले विष शान्त याय्त उपाय सत्य हे काल ।
मां बौ निम्ह सत्य कृया याय्त तत्पर नं जुल ॥
सामया सत्यवादी व मां बौ पिगु सेवा व्रत ।
यागु सत्यकृया द्वारा विष शान्त जुया वन ॥

स्वर्णसाम दना वल मां बौपि साप लय्ताल ।
जुजुयात राजधर्म ध्वाश्वीका बिल बांलाक ॥
जुजुनं साप लय्ताल उपदेश पालना यात ।
साम नं जन्मकाछि हे मां बौ सेवा याना च्वन ॥

माँया निर्मित प्राण त्याग

बोधिसत्त्व छगूजन्मे हिमालय प्रदेशस ।
 नन्दिय नां जुयाचवंह्य माकःया जुनि जूबले ॥
 बाजु किजा निह्यं जाना निदो माकःत कत्ताना ।
 नायो जुया माँह्यसित नसा व्छया हया च्वन ॥

थमं व्छेगु नसा भिगु माँयाथाय् मथ्यना अन ।
 माँह्य गंसि जूगु सीका बोधिसत्त्वं मती तल ॥
 थःमाँ तोता नायो जुया च्वना माँ गंसि नं जुल ।
 माँया सेवा सुसा याय्त गण हे तोते जि माल ॥

थथे मने दृढ याना माँयात सेवा याय् धका ।
 किजायात गण सेवा याय्गु भारबिया धाल—
 नायो जुया छं सेवाया जि माँया सेवा यावने ।
 किजाह्यं नं थ्व खँयात मया स्वीकार छुं कथं ॥
 उकिं माँया सेवा याय्त निह्यं हे माँया थाय् वना ।
 हिमवन्त देश तोता सीमान्ते बास यावन ॥

श्वहे इले व्याधा छह्य शिकार छुं मलूगुलि ।
 फुस्तू ल्लातं दिक्क चाया ल्याहां वैचौबले लाक ॥
 माकःतय् नं मांह्यसित नकात्वंका सुसा याना ।
 बिश्राम याय्त सिमाक्वे स्वह्यं च्वं च्वंगु हे इले ॥
 व्याधा बोगु खना इपिं निह्यं ग्याना बिस्थूं वन ।
 दुर्बलह्य मांह्यसित व्याधां स्याय्गु मनंतुन ॥

मांयात स्याय् त्योंगुखना मांया पल्सां सिना बिया ।
 मांया प्राण बचे याय्त बोधिसत्वं थथे धाल ॥
 किजा छं मांया सेवा या मांया पल्सां जिसी बरु ।
 थुलि धया बोधिसत्वं व्याधायत थथे धाल ॥
 हे व्याधा छं गंसिचाह्य मांयात स्याय्गु तातुन ।
 वैतःतोति जित स्या छं मांयात प्राणदान ब्यु ॥

व्याधां म्हुतुं मांह्यसित मस्याय्गु सान्त्वना बिल ।
 तर काय्ह्य स्याना हानं मांह्य नं स्याय्गु तातुन ॥
 श्व खना किजाह्यं धाल मांयात स्याय्गु याय्मते ।
 ला मगासा जितःनं स्या मांयात कष्ट बीमते ॥
 जिपिं निह्येसितः स्याना यंका संन्तोष ज्वीगुया ।
 छचंगु ववेंह्य मांयातः छं तोता ब्यु करुणा तया ॥

ज्यूका धका बचं बिया वैतःनं स्यात लय् तातां ।
 लीपा हानं मांह्य स्वया व्याधां थथे बिचा यात ॥

ध्वं बुढीह्य माकःयागु ला छे नय्त गाहे गाई ।
ह्लापायापि निह्येसिगु मिया व्छेत जिहे जिल ॥

थथे मती ल्वीके धुंका माँह्य नं स्यात निर्दयी ।
माकः स्वह्यं ज्वना थःगु छे यागु लं लिना वन ॥
परन्तु छे थ्यनेवं हे मलःजुना छे मिनल ।
काय् कलापि निह्यं छे भठम जुया सिना वन ॥

थः नं लिपा सिनावना नर्क मध्ये कठोरगु ।
अवीची नर्कया भोग यावन पापया फलं ॥

बौद्ध साहित्यया कुठी माँ बौ सेवा यानागुया ।
आदर्श यक्को दु काय्गु वथे नैतिक शिक्षा नं ॥
माँ बौ पित्त हेला याह्य विनाश ज्वीगु व हानं ।
माँ बौ पिंगु सेवा याह्य स्वर्गे वनीगु आदिनं ॥

माँ बौपि बृद्ध ज्वी धुंका अथवा बःमलाबले ।
समर्थ दयकं सुनानं पालनपोषण मयाह्य व ॥
कर्म वा बचनं दुख ब्यूह्य विनाश ज्वीगु व ।
चाण्डाल ज्वी धैगु शिक्षा सय्केगु यक्व यक्व दु ॥
कार्य परम्परा द्वारा काय्पिसं काइगु शिक्षाया ।
उदाहरणत यक्व दु भि मभि न्ह्यागु यासानं ॥

कार्य परम्पराया उदाहरण

बोधिसत्व छगूजन्ने व्यापारी सेठया कुले ।
 बाराणसी जन्म जुया च्चंबले छन्हुया दिने ॥
 बाज्या जूह्य बुढायात माँ बौ पिसं बिचायायां ।
 दिक्कचाया निहोसिनं मभिगु योजना ग्वल ॥
 छय्हानं इमिसं गोगु मभिगु योजना यात ।
 ध्यान तया उगु ज्या खँय् दवथीक हे स्वयाचवन ॥
 छन्हु इमिसं थःगु गोसा छचलेगु निश्चय याना ।
 अबुह्यं थःबौह्य सित वना तीजक धावन ॥
 गामे झी यक्व सम्पत्ति काय्माःपि दु असामित ।
 बानापं हे दुसा इमिके उठेज्जी मखुसा थाक्वी ॥
 उकिं बा फुबले नापं वना दाँ ह्याःवने ज्ञासं ।
 बौह्यं नं खः धका नापं गाडाय् चवना गामे वन ॥
 काय्ह्यं नं योजना यानार्थे मामागु चीज नं ज्वन ।
 तर छय्ह्य छथाय् ल्युने सुला लिस्सें लिना वन ॥
 दवं दवं लँया बिचे छगू जङ्गल थ्यंबले ।
 बुढायात लंप्वी तोता तोहतया बने वन ॥

बने वना मतीतल वाना नं ठीक ज्वी मखु ।
 उवया हाला चवनी बले मेपिसं अपजस बी ॥

थथे मती तथा काय्ह्यं गाःभुवा युनेगु धका ।
 उखे युखे स्वया वं हे तःगागु गाःछगा म्हुल ॥
 त्यानुया कू छखे चीका सिमाक्वे त्यानु लंकल ।
 ध्वहे इले छय्ह्य वया तीसकं उगु कू काल ॥
 बौह्यं मखंक तीसक उगु कू काह्य छय्ह्यसे ।
 अनं भच्चा उखेवना मेगु नं गाःछगा म्हुल ॥
 क्षासुलंका बौह्यसिनं सोबले कू मखंगुलि ।
 छचालं न्यंक सोबले काये गाम्हुगु नं खन ॥
 थारान्हुया न्यन वंके छ थन गुबले वया ।
 गय्बया आमगाः छाब् छं म्हुधा च्वनागु छं थन ॥

छय्ह्यस्ये बौयागु प्रश्ने थनं नं प्रश्न हे यात् ।
 वानं छाय्ले छुयानिम्ति गाम्हुया थन जङ्गले ॥

बौह्यं धाल जिमि भवु बद्धावस्था जुयावल ।
 समाधित्थ याय्गुनिम्ति समाधि दय्का च्वना ॥
 भवुयागु ध्व खं न्यना काय्ह्यं मुसुहुं ह्लिला धाल ।
 यो वा जि नं समाधि हे दय्केत गाम्हुया च्वना ॥
 वाया वा बद्ध जूगुलि समाधी तेगुथे जिनं ।
 छिनं बद्ध ज्वीगु इले समाधी तेयेमाःगु ज्वी ॥

उकिं आ हे ध्व हे थासे समाधि गाम्हुया तये ।
लिपा अपुक बायात समाधी थन तय् हये ॥

थःकाय्यागु ध्व लिसलं बोह्लाला तस्सतं ग्यात ।
न्ह्यालं चाहं फुक्क खंथे थःगु भविष्य नं खन ॥
वं थःमं बृद्ध बोयात हानं छे हे नतुं हल ।
अबुयात ह्यापास्वया बांलाक सेवानं यात ॥
छाय्धाःसा वं सिल थमं बोया प्रति गथेयात ।
कार्ये नं थः बुढा ज्वी वं अथे हे याइ धंगु खं ॥

Dhamma.Digital

माँ बौ हत्याया विपाक

माँ बौ हत्या न्यागू पापे लागु पाप धयातल ॥
 बौद्ध ग्रन्थे थुकीयात गनं क्षमा बिया मत ॥
 बुजःपिन्त परित्राणं छुं हे आरक्षा ज्वी मखु ॥
 उर्कि माँ बौ पिंगु प्रति बौद्ध सिद्धान्त ध्वीकेफु ॥
 न्ह्याक्व हे पुण्य यासा नं माँ बौया हत्या याह्यला ।
 नर्क मुक्त मजू धैगु प्रमाण धाक्व माक्व दु ॥
 अजात शत्रु राजां नं बौया हत्या याना लिपा ।
 बुद्धया भक्त जूसां नं नर्के हे च्युत ज्वीमाल ॥
 महामौद्गल्यायन नं माँबौपिन्त दाया वया ।
 अप्र भावक ज्वीका नं थःत चूं दंक दाय्कल ॥

माँ बौ यात दायाया विपाक

मोद्गल्यायन भन्तेया न्हापाया छगु जन्मस ।
 धन सम्पत्ति पूर्णगु कुले काय् मचा जूबले ॥
 माँ बौ पिसं बरोबर ब्याहा याय्त धयाच्चवन ।
 काय्हा घासा ब्याहा याय्गु यो घका गुबले मघा ॥
 बर माँ बौया ज्यू दत्तले माँ बौ सेवा याना लिपा ।
 माँ व बौ मदया वने वं प्रवज्या काय् घका घाई ॥

माँ बौ पित्त थुगु लिसः मने छति मलो गुलि ।
 न्हाबले हे हाला हाला ब्याहा याय्त धयाच्चवनी ॥

उँक छन्हु ज्यूका घका थःत योहा माला स्वया ।
 थः माँ बौया नुगःया उँक भौमचा ब्याहा याना हल ॥
 माँ बौ प्रायु बिते जूथें झं झं बूढ जुया वल ।
 छुं दि लिपा बुलुं बुलुं माँ बौ घाघः जुयावल ॥

माँ बौ या विषये चुक्ली यासां बोबीहा नं लिपा ।
 माँ बौ पित्त निन्दा यासां छुं मघाइहा जुयावल ॥

मिसां नं माजु व बाजु पित्त दुःख बियाहल ।
 मिजं नं कलातं धाथे च्वनीह्य हे जुयावल ॥
 काय् भौ पिगु पहखना बुढा बुढी हाला हल ।
 मां बौ हाला हःगुलिं झं त्वापु वृद्धि जुयावल ॥

अले झं मां व बौ निह्मां कचिङ्गः थें जुयावल ।
 कचिङ्गः थ्व चीकेयात कलाह्मां योजना ग्वल ॥
 चिमगा गुबलें धाःसा चिन्वेक चिसाया बिल ।
 ख्वाउंसे च्वें धकाधासा च्वीं च्वीं पुक नकाबिल ॥
 नय्मफया वानावोंसा नसा वात धका हाल ।
 गुबलें छांलाका जूसां हीमी चाय्कीगु नं जुल ॥

दिसा पिसापनं न्ह्योने लाथाय् भौह्मां ह्वला बिया ।
 माजु बाजुं यागु धका त्वापु थेंगु जुया वल ॥
 जाल झेल जुया वे वं सत्य थाय् काय् मफें वल ।
 असत्यं तोपुया वे वं मां बौ हे पंगलः जुल ॥

कलातं गोगु गोसाले भातह्य नं तपं च्वना ।
 मां बौ निह्मां वाना वेत काय्हा तत्पर नं जुल ॥
 काय् माःपिंके उठेयाय्गु धका मां बौ निह्मां ब्वना ।
 वने बुने थ्यंक यंका पिसाप याय्गु तोह तथा ॥
 ये यात बनेदिका थःलिपा दाखुं थें जुया ।
 येसित नं वं तस्सतं दाल स्याय् धका ॥

यःत दाखुं दाया स्यागु सहयाना मांहासैं धाल ।
 अय् बाब् छ बिस्युं हुं हूं वेमते थन सत्तिक ॥
 जिमित दाखुं दाया च्वन छन्तनं दाई वेमते ।
 जिपि सीसां थसिबरु बिस्युं हुं थन वेमते ॥
 यःत स्यागु छखे तथा काय्यात स्याइ धका हानं ।
 थःसिना वनेमासां नं काय् बचे याय्गु नि स्वत ॥
 मांहासिगु थ्व चित्कारं दुष्टह्य काय्या मने ।
 थःगू कर्तव्यया प्रति पश्चाताप जुयावल ॥
 अले वं मां व बोयागु तुति च्वना क्षमा पवन ।
 छें हया छोयात थें हे सेवा सत्कार नं यात ॥
 बरु थःहा मिसायात वांच्छत धर्म थ्वीकल ।
 याकचाहे च्वना जूसां मां बोयागु सेवा यात ॥
 मातृत्वया गपाय्धंगु उदाहरण जू थ्व खं ।
 थुजागु खं माक्व स्वेगु यक्व दु बौद्ध ग्रन्थस ॥
 कथं नं जन्मभर तकं मां बोयागु सेवा याना ।
 सिनावना यक्को जन्मे उकिया फल भोग यात ॥
 बुद्धया समये ध्यंका वहे पाप न्ह्याना वया ।
 ऋद्धी अग्र जुया च्वंहा मौद्गल्यायन जूसानं ॥
 उगु कर्म विपाकया फलं दुःख बिहे बिल ।
 दाखुं तय्सं निर्दयतां चुं दंक दाय्के हे माल ॥

शृगालयात अबुं लं क्योंगु

मां बौ पिसं काय्मचाया भिं याय्त् गुलि यत्नयाई ।
घेंगु उदाहरण मासा शृगालो वाद स्वेमाल ॥

बौह्यं न्ह्याक्व घाःसा नं विहारे मवनीह्य व ।
शृगालयागु विषये बौह्यसें चिन्तना यात ॥
थ्वै त जि छुं लं मक्योंसा लीपा थ्वया विनाश ज्वी ।
उकिं थ्वैत दिशा खुगू नमस्कार याकेनिं माल ॥
थ्वहे हेतु जुया लिपा बुद्ध दर्शन दंबले ।
बुद्धं थ्वैत अवश्यनं माःगु निर्बेश बी धका ॥

सीत्येका सःतल वैत धाल पुत्र शृगाल छं ।
विहारे ला मवों गुबलें तर न्यं थ्व छता खं ला ॥
ह्लापां खुसी स्नानयाना दिशा खुगू यात ह्लित्थं ।
नमस्कार याय्गूया टुट्टे मज्जीक न्ह्याबलें ॥

शृगालं नं बौह्यसिनं सीत्येका धागु खं धका ।
अबुं धाये ह्लियाह्लिथं नमस्कार याना च्वन ॥

छन्दु बुद्ध राजगृहे भिक्षाटन विज्याबले ।
दिशा नमस्कार याना च्चंहा शृगाल खंबले ॥

धया विज्यात सर्वज्ञं छाय् छं थये सुथे बना ।
मोल्ह्वी धुंका खुगू दिशा नमस्कार याना च्वना ॥
आर्यं धर्मं विनयस दिशाया अभिवादन ।
याय्गु आमथे मिलेमजू धका वेंत गना बिल ॥

शृगालं बुद्धयाके हे गथे याय्मा धका न्यन ।
बुद्धं वेंत ध्व प्रसंगे थुगु हे उपदेश बिल ॥

गुहपति पुत्र छं न्यं आर्यं विनयया कथं ।
प्यंगु कर्म क्लेशयात याय्मज्जू भिहा ज्वीहासं ॥
वथे प्यंगू पापकर्म याइगु स्थान सीकेगु ।
धन सम्पत्ति पवीगु ज्या खुगू नं तोते फय्के मा ॥
झिप्यताध्व मभिगु ज्या तोतातिनि छसि कथं ।
खुगू दिशा यात सीका नमस्कार याय्मा ह्लिथं ॥

अलेतिनि उगु दिशां निन्दादि भय वेंमखु ।
निगू लोकेसनं त्याःहा सन्तोषी निर्भयी जुई ॥
शान्ति दे न्हाबले वेंत न्हागु ज्या पूवनी, वया ।
परलोके वनेमासां सुगती प्राप्त ज्वीहा ज्वी ॥

गथे धासा

प्राणि हिंसा खुं ज्या याय्गु झूठखं ह्लाय्गु हानं ।
 व्यभिचार याना ज्वीगु प्यंगू श्व कर्मदलेश ख ॥
 प्यंगू कर्मदलेश थुपिं याय् मज्यूगु मभिगु ज्या ।
 यापिन्त विज्ञजनपिसं प्रशंसा याइ हे मखु ॥

पापयाइगु प्यंगु स्थान

लोभं थजु तमं थजु मसिया अथवा ग्याना ।
 गुह्यसें अकुशल कर्म गुबलें याइमखु उकि ॥
 यश कीर्ति ह्लिपाह्लित्थं वृद्धि जुजुं वना च्वनी ।
 शुक्लपक्षे चद्रमाया तुयूजः वृद्धि जूगुथे ॥

सम्पत्ति विनाश ज्वीगु खुगूकारण

सुरापान याना ज्वीगु कुइले चाहिलेगु व ।
 प्याखं तमासा सो ज्वीगु जूह्मिता ज्वीगु व हानं ॥
 मभिपिं पासाया ज्वीगु अल्सी ज्वीगु नापं खुगू ।
 धन सम्पत्तिया नाश ज्वीगु कारण खः खुगू ॥

नमस्कार याय्मागु
खुगू दिशा

निन्दा वैगु भयवैगु घैगु खुगू दिशां बई ।
वहे खुगू दिशां वैगु निन्दा मवैके फय्केत ॥

दिशायागु अर्थसीका भिगु आचरणे च्वना ।
अवहार भिक याना निन्दा मवैके फय्केमा ॥

मां बो पि खः पूर्व दिशा आचार्य गुरु दक्षिण ।
काय् म्हाय् कला पश्चिम खः मित्र पि उत्तर दिशा ॥

ववैया दिशा दास दासी च्वे खः श्रमण ब्राह्मण ।
आर्य विनये खुगू दिशा थये खः सत्य तथ्य गु ॥

अव हे खुगू दिशा प्रति भिगु आचार याय्गु हे ।
यथार्थे दिशाया पूजा यागु ज्वी अन्यथा मखु ॥

युकथं दिशाया पूजा याह्य गृहस्थ जीवने ।
सुखी ज्वी सुनानं वेत निन्दायाय् फइनं मखु ॥

अव हे शिक्षा यात बुद्धं "गृही विनय" धागु ख ।
गृहस्थपिन्त भि ज्वीगु आदिमध्य व अन्तसं ॥

सफू दैगु थाय् —

१. आनन्दकुटी विहार गुठी, आनन्दकुटी विहार,
स्वयम्भू, काठमाडौं । फो. नं. २२४४२०
२. संघाराम भिक्षु तालिम केन्द्र
लुती, ढल्को शोभा भगवती न्ह्यौने, काठमाडौं ।
फो. नं. २१५०२०
३. बुद्ध विहार, बाल्मिकी संस्कृत क्याम्पस ल्यूने,
भृकुटी मण्डप, काठमाडौं । फो. नं. २२६७४३
४. हेराकाजी सुजिका, नागबहाल, ललितपुर ।
५. धार्मिक पुस्तक केन्द्र, खिचापोखरी, काठमाडौं ।
६. लक्की स्टोर्स, भैरब टोल, पोखरा ।